

N° 34 - DU 1972

« POBL VREIZ »

B.P. 713

35009 - ROAZON CEDEX

KOUMANANTOU

Boutin : 6 L

Skoazell : adaleg 15 L

K.R.P. 2746-79 ROAZON

POBL VREIZH

0,50

KELAOUENN UNVANIEZ DEMOKRATEL BREIZ

HOLL TUOÚ DEHOU AR BED, EUS BREIZ D'AR VIETNAM HA D'AR CHILI, A ZO HENVEL MEMES MA KEMERONT DREMMOÚ DISHENVEL

PENNAD-STUR

Un dra dishenvel eo kudenn Vreizh, setu perak an U.D.B. a stourm war un dachenn market mad — ar pemp departamant a ra Breizh — ha studiañ a ra bep miz ar pezh a chanj e Breizh.

Etrebroadelourezh, studiañ a ra ivez ar pezh a c'hoarvezh er broioù all, hervez ar pezh a zo moaien da c'houzout, hag an dra-se evit gwelout gwelloc'h plas Breizh er bed a bezh. Ar miz-mañ merzet eo bet daou dra : an tu dehou e Breizh hag an imperialism amerikanat o implij un doare beulz er Vietnam hag unan kuzhetoc'h e bro Chili.

E Breizh muioc'h-mui a dud en em zihun. O welout votadenn an deputeed o tostaad, diskrapañ a ra an tu dehou evit sachañ an dud-se war o zu.

Da gentañ tout ar re-mañ o deus en em servichet eus proses an F.L.B. Ar proses-se en deus graet tu d'ar pennoù -uhel, eus an Ao Lombard betek Joseph Martray, da sachañ war o zu dihun an dud e Breizh.

Met ar pouezhusañ evito eo ar CELIB. Deuet eo an Ao Lombard penn eus ur CELIB warlerc'hius rak ar CGT, ar CFDT, ar PCF, an Ao Allainmat, maer sokialour an Oriant, an Ao Le Foll maer PSU Sant-Brieg, Emgleo Breiz a zo deuet ar maer an eil war lerc'h egile. Daoust da se Lombard en-deus lavaret : « Echu eo diaester ar CELIB. Kemer a ra en dro ober ar rannvro ». Ha breman eman an Ao Lombard o klask lakaat da gredin en ur CELIB ranket en dro. Evit an eleksionou e c'hellfe servij. Met n'eo ket gouest ken ar CELIB da ober an disterañ tra evit kudennoù labourerien Vreizh. Echu oa gantañ bezañ ur strollad talvoudegus warlerc'h merenn An Alre e 1962, warlerc'h oa bet nac'het gant de Gaulle, sikouret gant pennoù-uhel hor bro al lezenn-programm evit Breizh.

Ar CELIB-se, gix an Ao Lombard, a lak da sonjal er C'H-CABRO (Comité d'Action pour la Bretagne Occidentale) e-lec'h veze kavet ivez pennoù-bras 'vel Lombard hag Alexis Gourvennec. Kalz trouz en doa graet ar C'H-CABRO-se, met netra nemet trouz. Sonj hon eus e oa bet an Ao Lombard klask lakaat Kuzul jeneral departamant Penn-ar-Bed da votiñ evit ma vefe graet arc'hant direktamant d'ar C'H-CABRO gant ar gouarnamant. (E oa amzer an annex B ter). Ur skouerenn o tiskouez bolontez ar pennoù-uhel d'en em servij eus ar voda-degoù dibabet.

★ ★

Er broioù all ur skouerenn eo evidomp ar Vietnam hag ar Chili. Div vro diaes spontus dezho dont er maer eus ar vizer. A-enep d'an div emañ an

KUDENN VREIZ

EUZ BREST D'AN NAONED

AODOU-AN-HANTERNOZ

LANUON : tud an L.M.T. o tisterniañ.

Trouz er C.N.E.T.

Labourerien an L.M.T., 80 pe 90 % anezhe, o deus disterniet da heul galvadenn sindikadoù C.G.T. ha C.F.D.T. Setu pezh oa o goulennou : 1. Kaout ur pae a 1000 lur, d'an nebeutañ, pep miz ; 2. Ra vefe staget pouez ar pae ouzh priz ar vuhez ; 3. Lemel ar speurenn etre paeoù du-mañ ha paeoù Pariz.

Al labourerien o deus dija tennet o mad diwar an disterniañ-se. Roet 'vo, adalek penn miz here, ur pae e 1000 lur d'an « O.S. 1 A », se 'raio dezhe ur c'hresk war o fae a 5,23 %, diouzh o zu al labourerien-all o deus bet ur c'hresk a 4,5 %, ha 3,8 % evit an deknisianed hag ar vistri-labour.

Mat eo derc'hel soñj e save 'met da 3,8 % kinnigoù kentañ ar batroned e keñver an « O.S. 1 ».

Bez e oa dastumet, d'an 29 a viz gwen-golo, un 350 den bennak en-dro d'ar C.N.E.T. da vare troiad Aotro' Ministr ar P.T.T. du-se. Un tu oa d'al labourerien diskouez o dispiljadur e-keñver ar rannoù-pae (: zonoù-salêr) ha kresk didermen koust ar bevañs. War o bannieloù ar Ministr en deus lennet ar frazennoù-mañ (e galleg) : « Nann d'ar rannoù-pae », « Ur vezh eo ar rannoù-pae », « Paeoù treut ha buhez keroc'h-kerañ ».

Ma bihan, chom ez kwele, n'i ket d'ar skol hirie !

Setu ar son bet kanet d'o bugale gant 'n holl dadoù ha mammoù o deus enskri-vet o faotred ha merc'hed e C.E.G. Fañch an Uhel e Plouaret pe hini Boulvriag. Miret o deus o bugale er gêr e-sell kaout ur skolaer ouzhpenn e Plouaret ha meur a hini e Boulvriag.

PENN-AR-BED

PENN KENTAN AR BLOAVEZH-SKOL E KERNE IZEL.

Banaleg : ne oa rener ebet er CEG pa z'eo kroget ar skol. Ne felle da zen bezañ rener rak re fall oa tiez ar skol. Benn ar fin unan eus ar c'helennerien en deus kemeret ar plas.

Moelan : daou glass muioc'h er CEG met

mestr-skol ebet ouzhpenn. Lod eus ar c'hentelioù a vez graet dindan ar « preau ».

Konerne : diskrog-labour gant skolidi lise ar Porzou d'ar 26 a viz gwengolo evit goulenn ur c'helenner saozneg hag unan germaneg evit klasoù ar vachelouriezh hag ivez evit ma vefe rannet ur c'hlass re karget.

DEPARTAMANT AN-NAONED

KOUERON : un tennad all araok klozañ Schockbétou : 29 micherour lakaet er-maez.

N'oe deus ket ken ar « Rennaise de Préfabrication » c'hoant prenañ an uzin. En arvar eo neuze. Daou seurt a dud er c'huzul-kêr o deus diskouezet n'o doa ket ar memes alij : ul lodenn a gare gwelloc'h an taolioù kreñv (chom e-barzh an uzin, kinnig dilez ar c'huzul), al lodenn all a oa prest da « ziskutin » (galv d'ar prefed, kerzhadenn e ker-Naoned, galv d'ar batroned e Bro-Holland, galv d'an Enseller-labour). Muioc'h a dud o deus votet evit an eil doare.

ISSE : un tiegezh a labourerien-douar dilo-jet ha degemeret adarre dre volontez ar sindikadoù.

Goulennet ne doa ar berc'hennez, an Itron GINOUX-DEFERMON, ali ar varne-

rien. Diskleriet o deus e oa ret dilojañ an Ao. PICHOT hag e diegezh (daou vugel). Ar re-se o doa savet un ti-lien e-kichen an atant e sell da ober war-dro al labour-se. Aozet eo bet ur predig war ar geot gant ar sindikalourien (re al labourerien sikouret gant re ar vicherourien). Deuet eo kantadoù a dud. Kavet o deus ar berc'hennez e oa gwelloc'h lakaat adarre an tiegezh yaouank e-barzh an ti.

TRIGNEG (Trignac) : 30 den kaset er-maez d'an 31 a viz kerzu e ti Francisol.

Francisol, oc'h ober gloan graet gant gwer, a zo bet prenet gant re Saint-Gobain nag o deus soñj kenderc'hel al labour-se gant un uzin all savet e Orange.

E 1961, Francisol, en e grenvañ, en doa 235 den implijet ennañ. Diskennet eo niver an dud da 43 bremañ. « Den ebet a dle bezañ lisansiet hep kaout ur plas all » a c'houlenn ar sindikadoù.

MOR-BIHAN

AN HENBONT : e ti Braff.

Kemennet hon eus d'hor lennerion (gwelet « Pobl Vreizh » n^o 33) petra a c'houlenne 300 micherourez ti-Braff en Henbont a-zivout o goprou hag o vakansou. Perak lakat ar vakansou e fin miz Gouel Mikel ? Kement-se a vehe talvoudus evit ar renerion hag zigasehe 100 000 lur ouzhpenn 'barzh keñ an ti !

Siwazh ! micherourez Braff n'o deus ket disoc'h. Ar renerion a ginnige serin al labouradeg ha kasiñ kuit micherourez 'zo ! Neuze al lod muioc'h anezhe en deus votet evit ma vo kroget en-dro gant al labour.

Er mod-se 'man an traou pa ne vez ket kavet labour barzh en ur vro ! Meur a wech emañ ret plegañ d'ar re vras, met an esperans a chom.



Labourerezed Ti Braff o manifestiñ e ruiou an Henbont

SKOAZELLIT " POBL VREIZH "

Skoazellit Pobl Vreizh
hag ar stourm evit hor yezh
en ur gas ho profoù da :
« Pobl Vreizh »
K.R.P. 2746-79 Roazhon.

L.F.B., Alger	10,00 L
A.F., Gif-sur-Yvette	5,00 L
Hollad	15,00 L
Hollad al listennoù araok ..	423,30 L
Hollad	438,30 L

PENNAD-STUR

imperialism amerikanat ; un imperialism gant div zremm.

Er Vietnam e fin miz here e oa kaoz da echuiñ ar brezel. Na pegen diaes eo bet digouezhout aze ! Betek ar penn diwezhañ o deus taolet ar stadoù-Unanet tan ha dir war ar Vietnam. Sellomp eus an hini kentañ eus nav poent an emglev etre bro-Amerika hag ar Vietnam a zo bet kaoz dioutan d'ar 26 a viz here : « Ar stadoù-Unanet a zo a du gant frankizh, pennrouelezh hag enterinted ar Vietnam 'vel m'oa bet lakaet e emglevioù Jenev e 1954. Kement-se bloavezhioù brezel evit dont en dro d'un dra lavaret e 1954 ! « Tud Nixon o deus lazhet pe gloaziet pe chanjet plas da tri milion a dud, 26 % eus geraden-nigoù Vietnam a Su a zo bet distrujet mik » (Bodadeg evit ar peoc'h ha frankizh poblou Indosina e miz c'hwevrer e Paris). Evit saveteiñ ar « bed dieub » 'vel lavare an dud mad.

E bro Chili ur situation dishenvel, met adrenv ar memes enebour. E 1970 dont a ra tud an tu kleiz unanet da gemer ar galloud hag abaoe, kalz e seller eus ar vro-se rak un dra nevez emañ an dud-se o klask ober du-ze. Met sellomp a ra ivez an imperialism, ha labourat a ra evitan ar C.I.A. Sikouret gant an Amerikanet, tu dehou bro Chili a lak an dizurzh evit mougañ ekonomiezh ar vro. Maleürusamant eo red gwelout penaos emañ ar gauchistad o sikour an tu dehou ; ar re-se, pe dre aktivism pe peogwir n'ouzont ket petra ober e n'em lak a enep da stourm ar bobl. Red eo d'an holl pobloù kolonizet bezañ atav war evezh dirak an holl kevredigezhioù kapitalit, setu petra e c'hell deskin deomp nerzh-galon bro Chili.

Dre e natur : eo ar c'hapitalism ar memes e pep lec'h ; hag an holl tuoù dehou er bed, eus Breizh d'ar Vietnam ha d'ar Chili a zo henvel, zoken ma kemeront dremmoù dishenvel.



SKOAZELLIT AN UDB EVIT AR VOTADENN

Pemp den a bresento an U.D.B. d'ar votadenn an deputeed. Ker e vo an dra-se ; paotred an U.D.B. a ginnigo deoc'h kartennoù-skoazell, digemerit anezho mad, ha ma ne zeuffe den da ginnig unan deoc'h, skrivit evit goulenn unan d'an U.D.B., Maison du Peuple, Place de l'Harteloire 29200

Brest. (10,00 lur d'an nebeutañ) Trugarez. Ur gartenn sinet U.D.B. a vo kaset deoc'h. Un listenn a vo digoret er « Peuple Breton » da zont hag a zigemero kement, gont arc'hant bihan pe bras, dishanv pe get.

DEPARTAMANT ROAZON

ROAZHON-CHANTEPIE : diskrog-labour ar C.G.C.T.

Petra a c'hellfe diskouez gwelloc'h ez eo Breizh ur c'holoni eget an diskrog-labour-se ?

Nag a draoù oa bet skrivet er c'hazetennoù kolonialist pa oa deuet an uzin-se e Chantepie : « chans Breizh a zo e barzh an elektronik, un uzin nevez hag a raio... implij ». Un ti oa bet prenet gant tud an ti-ker (eus an tu dehou 'vel ma ouzer) araok ma oa deuet an uzin evit « feurmiñ » ar re a teufe da labourat diwezhatoc'h. An hanter eus al labourien o deus disterniet evit goulenn a vefe nebeutoc'h diforzioù etre uzin Roazhon hag re all ar strolad - setu ta diforzioù ez eus ! - hag ivez evit ma vefe gwellaet ar c'hondisionoù labour.

Un emglev zo bet sinet war lerc'h 12 devezh etre ar renerion ha delegeed ar CGT o reiñ ur paeamant a 100 mil lur bep miz, ar paeamantoù a zeuio da dapout re uzin Longuenesse.

VERN-SUR-SEICHE : harz-labour er SO-FREL.

Ar SOFREL (Société de Fabrications et de réalisations électroniques) a zo un uzin e-lec'h vez graet bep seurt danvezioù elektronikel. Nevez deuet eo an uzin-se e Vern (miz mae 1971) ; merc'hed dreist holl a vez implijet, war dro daou-ugent anezho. Meur a dra a ziskouez ez eo ar SOFREL un uzin-pirat, gwelout a reer penaos er SOFREL vez kaset an dud kuit buan rak ne vank ket ar re a zo o klask labour. Setu aze petra eo ar « vokasion elektronikel » e Breizh 'vel lavare gant plijadur ar pennoù-uhel hag an teknokrated.

Tennet oa bet he labour gant ur vicherourez yaouank ha setu ugent labourerezed bennak (ar re gozhañ rak evito e oa nebeutoc'h risikoù) o-deus kroget gant un harz-labour evit ma ne vefe ket tennet ken o labour gant an dud hep abeg.

DA LENNERIEN POBL VREIZH

A-hed bloavezhioù ez eus bet savet tabut etre un toulladig Bretoned, evit goût penaos skrivañ brezhoneg : Diouzh e vlev e vez anavezet al loen, emezo, hag ho skritur eo melezeour ho soñjoù ! Re aes, re eun, eo an doare-se da welout an traou : E gwirionez muioc'h-mui a dud a gaver — tud yaouank peurvuiañ — na vern ket nemeur dezhe e pe c'hiz skrivañ o yezh. Soñjal a reont ne sell ket ar gudenn-se ouzh pobl Vreizh, peogwir ne oar-hi na lenn na skrivañ he yezh. N'eus ket ezhomm chom stag d'ar skritur-mañ-skritur pa venner difenn gwir interestoù ar Vretoned, ha n'hon eus ket re a nerzh dija evit an emgannoù

gwirion. Da bobl Vreizh e vo da zibab, a-benn ar finetre eun doare hag unan all da skrivañ ar brezhoneg. O c'hortoz, ez eo ret-mat deomp, n'eus forzh pegen diaes hag iskis e kavomp an dra, degemer an div skritur, evel m'emañ : Pep hini eus kenlabouren Pobl Vreizh a raio e-giz m'eo kustum d'ober. Evit an anv hag ar pennad-stur, e vint moulet pep eil miz e doare ar skol-veur pe en doare peurunvan.

Imprimerie Commerciale, Rennes



Rener ar gelaouenn : J.P. Gourmel.
1 000 skw tennet.

Diskleriet hervez lezenn : 4^e trim.